

ویدئو کلپ‌ها، تجربه‌های نخستین موفق نبود!

کنید... این یک حقیقت غرورآمیز از خصلت‌های فرهنگی ملت ماست، منتهی انکار هم نمی‌کنم که عده‌ای نیز هستند که به هیچ اصولی پایبند نمی‌باشند.

یک آمارگیری

در ماه‌های دی و بهمن، گزارشگران ماهنامه را همراه با عده‌ای از دانشجویان و فارغ‌التحصیلان رشته ارتباطات جمعی دانشگاه آزاد و دانشکده علامه طباطبائی که با ما همکاری می‌کنند، مأمور کردیم تا در زمینه نحوه تهیه فیلم‌های ویدئویی، و نوع فیلم‌هایی که خانواده‌های ایرانی به آنها توجه بیشتر دارند یک گزارش آماری تهیه کنند. سؤالاتی که این عده با صد خانوار ایرانی در میان گذاشتند به شرح زیر بود:

- از چه افرادی فیلم تهیه می‌کنید؟

- چه نوع فیلم‌هایی را می‌پسندید؟

- اگر در انتخاب و تماشای نوع فیلم برای

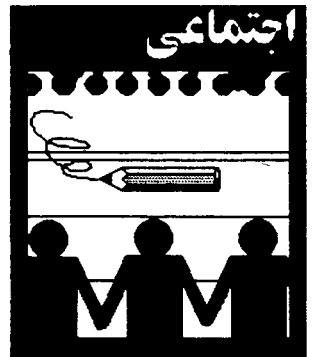
خود و خانواده‌تان محدودیتی قائل هستید،

من فکر می‌کنم بسیاری از مسئولان کشور، خصوصاً آن‌هایی که در رأس سازمان‌های ناظر بر امور اجتماعی قرار دارند، خود به این حقیقت واقفند و می‌دانند که استحکام میانی اعتقادی در مردم ما تا بدان حد است که برای پرهیز دادن آن‌ها از منکرات و لهو لعب نیازی به بگبگ و ببند و منع کردن و تهدید به عقوبت نیست.

آن‌چه می‌تواند مردم ما را در مقابله با تکنولوژی و ترفندهای حساب شده خارجی‌ها یاری دهد یک سیاست ارشادی واقع‌بینانه، و فراهم آوردن امکاناتی است که مردم مجبور نباشند به جای استفاده از منابع خودی، ناگزیر از توسل به ابزارهایی ساخته و پرداخته دیگران است، شوند.

با ماهواره چه کنیم؟

تأسیس ویدئو کلپ‌ها زمانی عملی شد که یک پدیده جدیدتر دارد جای آن را می‌گیرد. ماهواره... هم‌اکنون ماهواره همان نقش و اثری را در جامعه ما

گرچه هنوز زمان برای داوری در زمینه سیاست جدید دستگاه ارشادی کشور پیرامون ویدئو کلپ‌ها زود است، اما از تجزیه و تحلیل نخستین حرکات سازمانهای متولی و نیز نحوه داوری مردم می‌توان حدس زد که آیا این سیاست کارساز هست یا خیر؟ احمد طالب‌پور، یکی از کسانی که مورد پرسش گروه گزارشگرانمان قرار گرفته است، می‌گوید:

مردم ما طبایع مختلفی دارند. اکثریتی از آن‌ها عمیقاً به باورهای مذهبی، ملی و اخلاقی پایبند هستند و خود بهترین و نیرومندترین ابزار برای مقابله با هر پدیده مخرب فرهنگی و اعتقادی به شمار می‌روند.

من جزو شعاربرده‌ها نیستم و از کسانی هم که شعار می‌دهند نفرت دارم، اما با این وجود صریحاً می‌گویم آن چیزی که هویت ملی - مذهبی و فرهنگی ما را در برابر پدیده‌های مخرب و فسادبرانگیز غرب و شرق حفظ کرده و خواهد کرد، خصائل و خصوصیات خود مردم است.

دلیل من وجود دو میلیون ویدئویی است که تا همین اواخر قانون و دستگاه‌های دولتی آن را غیرمجاز می‌دانستند، اما به هر حال در خانه‌ها وجود داشت.

اگر متوسط تعداد هر خانواده را پنج نفر فرض کنیم، سالهای متمادی ده میلیون ایرانی در معرض پدیده‌ای به نام ویدئو قرار داشته‌اند و طبعاً می‌باید ما اکنون در اجتماع خود ده میلیون فریب‌خورده تبلیغات فرهنگ منحط غرب داشته باشیم. آیا داریم؟

مسلماً نه! زیرا اکثریت مردم ما از ویدئو به عنوان یک وسیله سرگرم‌کننده برای پرکردن ساعات خالی فراغت خود استفاده می‌کردند و این بدان معنی نبود که هر فیلمی را که قادر به تهیه آن بودند (بیا باشند) تماشا کنند، و یا حتی اجازه دهند وارد خانه‌شان شود.

سرافحاح پس از سالها بحث و کشمکش در مورد ویدئو و تأثیری که در اخلاق ملی و فرهنگی بومی ما می‌گذارد نه تنها وجود ویدئو در خانه‌های مردم ایران مجاز شناخته شد، بلکه دولت خود تصدی این مسئولیت را بر عهده گرفت که برای دارندگان ویدئو فیلم‌های سینمایی فراهم کند. تردید نیست که پذیرش این مسئولیت با این هدف انجام گرفته که دولت وسایلهای ارشادی آن نظارتی بر روند تأثیرگذاری این پدیده بر اخلاقیات مردم داشته باشند و مانع آن شوند که ویدئو به صورت ابزاری برای تخریب باورهای مذهبی و ملی، و فساد اخلاق مردم مورد سوءاستفاده قرار گیرد. تأسیس سازمان رسانه‌های تصویری (وابسته به وزارت ارشاد اسلامی) و صدور اجازه تأسیس ویدئو کلپ‌ها در راستای تحقق همین اهداف بوده است، ولی آیا نخستین گام‌ها، را به درستی و حساب شده برداشته‌ایم؟ گزارش میکوشد به این سؤال پاسخ بدهد.

چگونه قبل از شروع به تماشای یک فیلم ویدئویی از مضمون آن مطلع می‌شوید؟

- اگر برای شما امکان تهیه آنتن ماهواره‌ای فراهم باشد، از برنامه‌های ماهواره‌ای چگونه استفاده خواهید کرد.

پاسخ‌های هشتاد درصد از صد خانواده‌های مورد پرسش به سؤال چنین بود:

فیلم را از افرادی که نسبت به آنها شناسایی داریم تهیه می‌کنیم. اینها می‌دانند ما چه نوع فیلم‌هایی را می‌پسندیم و همان نوع فیلم‌ها را برایمان تهیه می‌کنند

به سؤال دوم پاسخ‌های متفاوتی داده شد: - چهل درصد گفتند: فیلم‌های حادثه‌ای را می‌پسندیم.

- سی و پنج درصد گفتند: فیلم‌های هندی ترکی و ایرانی (هم بعضی از فیلم‌های قدیمی و هم بعضی فیلم‌های جدید فارسی) را ترجیح

داده می‌کنند که ویدئو ده - دوازده سال پیش داشت. من می‌دانم، شما می‌دانید، مقامات دولتی هم می‌دانند که هر روز تعداد بیشتری آنتن‌گیرنده برنامه‌های ماهواره‌ای بر پشت‌بام‌ها نصب می‌شود. اکنون کار به جایی رسیده که افراد مجتمع‌های مسکونی با پرداخت حق‌السهمی حدود بیست و پنج تا سی هزار تومان می‌توانند یک آنتن مرکزی تهیه کنند که تصاویر بیشتر کانال‌های ماهواره‌ای را بر صفحه تلویزیون آنها ظاهر می‌کند. من شخصاً از این پدیده هراسی ندارم. آن را تأیید نمی‌کنم، اما هراسی هم ندارم چون دیدم و می‌بینم بیشتر خانواده‌ها، هم در مورد ویدئو و هم در مورد ماهواره اصولی را رعایت می‌کنند که سخت‌گیرترین دستگاه‌های تفتیش عقاید نیز قادر نیستند آن‌ها را به زور در یک جامعه اعمال کنند.

کمتر پدر خانواده‌ای حاضر است اجازه دهد زن و فرزندش هر صحنه از هر فیلمی را ببینند. این را باور

اکثر فیلم‌های ارائه شده تکراری است

می‌دهیم.

- حدود ده درصد گفتند: جز فیلم‌های غیراخلاقی و بدآموز، هر فیلمی که گیرمان بیاید تماشا می‌کنیم.

- پانزده درصد بقیه دیدن هر نوع فیلمی را برای خود و خانواده‌شان مجاز و بی‌عیب قلمداد کردند.

به سؤال دوم پاسخ‌های زیر داده شد:

چون به کسانی که برایمان فیلم می‌آورند گفته‌ایم چه نوع فیلم‌هایی را می‌پسندیم، آنها فیلم‌های آن چنانی را برایمان نمی‌آورند. از طرفی غالباً سوژه فیلم‌های موضوع روز، دهان به دهان می‌گردد و می‌شود حدس زد فلان فیلم جدیدی که وارد بازار شده چه صحنه‌هایی دارد و لذا از گرفتن فیلم‌های نامناسب خودداری می‌کنیم.

در مورد مأمورده و آنتن پاسخ‌ها متفاوت‌تر و تا حدودی توأم با سردرگمی بود:

از بین صد خانوار مورد پرسش هشت خانوار اعتراف کردند در حال حاضر آنتن مأمورده‌ای دارند و برنامه‌های کانال‌های مختلف اروپا و آمریکا را می‌بینند. از این هشت خانواده سه خانواده گفتند فقط فیلم‌های سینمایی را می‌بینند (آن هم با رعایت محدودیت). - چهار خانواده گفتند فیلم‌های سینمایی، برنامه‌های علمی و ورزشی را توأم مشاهده می‌کنیم و فقط سرپرست یک خانواده بود که گفت:

عصر خرافات گذشته... هرچه رامی‌شود دید باید دید!

نود و دو خانواده‌ای که قادر به استفاده از مأمورده نیستند نیز جواب‌های مختلفی دادند:

- تا برنامه‌ها را نبینیم نمی‌توانیم حرفی بزنیم - اگر لهو و لعب زیاد باشد، ترجیح می‌دهیم نگاه نکنیم.

- مسلم است بعضی از برنامه‌های آن‌ها بهتر از مال خودمان است، دلیلی ندارد نگاه نکنیم.

- وقتی تلویزیون خودمان فیلم‌های تکراری نشان می‌دهد، چرا فیلم‌های سالم خارجی را نگاه نکنیم

- حتماً برنامه‌های علمی - ورزشی و اجتماعی جالبی هست که به درد ما بخورد.

- اگر برنامه‌های تلویزیون خودمان بهتر شود هیچ آدم عاقلی دیدن یک برنامه به زبان فارسی را نمی‌گذارد و نمی‌رود برنامه‌هایی را تماشا کند که ممکن است حتی یک کلمه‌اش را نفهمد.

...

حرف‌های مدیران ویدئوکلوب‌ها

در چنین فضایی است که مؤسسه رسانه‌های

تصویری و ویدئوکلوب‌ها با به عرصه فعالیت فرهنگی گذاشتند.

آیا فعالیت این کلوب‌ها خواهد توانست انتظارات اکثریت خانواده‌های ایرانی را که به یک حداقل برنامه‌های سرگرم‌کننده قانع هستند برآورده کند؟

واقعیت این است که اولین گام‌هایی که در این جهت برداشته شده، انتظارات و نیازها چندان هم خوانی ندارد.

روز ۲۶ بهمن با مدیر چند ویدئوکلوب به گفتگو

با یکی دیگر از صاحبان ویدئوکلوب در منطقه ۱۰ واقع در خیابان سینا - خوش گفتگو شده است:

آقای شهرام دانش‌پور در مورد استقبال مردم از این مراکز می‌گوید: استقبال مردم خوب است و آشنایان مختلفی از آن استفاده می‌کنند. البته هم اکنون تعداد فیلم‌ها محدود است و قرار است تا عید ۱۰۰ عنوان بدهند... ولی باید دید این صد عنوان چه فیلم‌هایی هستند و آیا می‌توانند رضایت مردم را جلب کنند؟

پاره‌ای از ویدئوکلوب‌ها با توجه به ودیعه سنگینی که پرداخته‌اند و میزان استقبالی که مردم از کارشان

کرده‌اند نسبت به آینده خود نگران هستند. از جمله روز ۲۴ بهمن آقای عباس صفری مدیر یک ویدئوکلوب واقع در منطقه ده تهران (رودکی شمالی) طی مصاحبه‌ای به گزارشگر ما گفت:

با قراردادهای یک طرفه‌ای که مؤسسه رسانه‌های تصویری با ما بسته است فکر نمی‌کنیم در آخر هیچ سودی عاید ما شود، چرا که با ۳۰ عنوان فیلم که آن هم مطلوب و درخور توجه مردم نیست کارمانرا شروع کرده‌ایم، ضمن اینکه تقاضای زیاد داریم و روزی نیست که حدود ۲۰ یا ۳۰ نفر به من مراجعه نکنند و

نشستم. مدیر ویدئوکلوب دایر شده در کتابفروشی صادق (قصرالهدشت)، پائین‌تر از مرتضوی رو به روی دبیرستان شرافتی) گفت: در ابتداء استقبال مردم خوب بود ولی به علت محدود بودن تعداد فیلم‌ها که فقط ۳۰ عنوان می‌باشد، این استقبال کمتر شده است. وی در مورد آینده ویدئوکلوب‌ها گفت:

- اگر تعداد فیلم‌ها محدود باشد نمیتوان انتظار داشت که ویدئوکلوب‌ها رشد پیدا کنند و در کارشان موفق باشند و خواه ناخواه با شکست مواجه خواهند شد.

آنتن‌های مرکزی ماهواره‌ها بر فراز بام مجتمع‌ها

نبرسند؛ پس چه شد، فیلم هنوز نیاورده‌اید؟!...

با تعداد اندک فیلم نمی‌توان توقعات مردم را جویاگو بود. البته در ابتدا وعده داده بودند که کار با ۱۰۰ عدد فیلم شروع خواهد شد ولی در عمل با ۳۰ عنوان شروع شد.

عده‌ای از مردم خودشان بیش از ۳۰ فیلم در منزل دارند که تعداد آنها بیش از یک ویدئو کلوب است. بنابراین نمی‌توان انتظار داشت که این مراکز موفق باشند.

طبق قرارداد ما باید به دستگاه کامپیوتر جهت حفظ و نگهداری نام فیلم، تاریخ تحویل آن به مشتری، تاریخ دریافت آن و... مجهز شویم. وقتی تعداد فیلم کم است دیگر داشتن کامپیوتر چه معنایی دارد؟!...

در مورد قیمت فیلمی که به ما می‌دهند باید بگویم که قیمت آن ۹۰۰ تا ۱۰۰۰ تومان است و در مقابل فیلم‌هایی که مردم به طور قاچاقی تکثیر و توزیع می‌کنند، گرانتر است. این مسئله باعث بالا رفتن قیمت آن می‌شود و مردم استقبال کمتری خواهند کرد. مؤسسه رسانه‌های تصویری لزومی ندارد که حتماً فیلم‌های خارجی را دوبله کند، چراکه این مسئله زمان و هزینه زیادی می‌برد. اگر این فیلم‌ها با زبان اصلی عرضه شود که خیلی از مردم متقاضی آن هستند، سریعتر در اختیار ما و مردم قرار می‌گیرد و هزینه کمتری نیز دربر دارد.

کیفیت فیلم‌ها هم مناسب نیست. در همین جا فیلم‌ها پیچیده می‌شود و در قاب قرار گرفته و در اختیار ما گذاشته میشود.

کارمندان که در مؤسسه رسانه‌های تصویری باید جویاگو می‌باشند کم است و هر روز باید مراجعه کنیم و پس از ساعتها تلف شدن وقتمان دست خالی برگردیم.

بازاری که دست نخورده!

با یکی از این افرادی که مدت‌هاست فیلم‌های ویدئویی پخش می‌کند و تا به حال چندین بار هم جرمه‌های سنگینی پرداخته نیز صحبت کردیم این شخص گفت:

تأسیس ویدئو کلوب‌ها تأثیر چندانی در کار ما نداشته چون اولاً تعداد این فیلم‌ها برای خانواده‌هایی که هر شب یک فیلم ویدئویی می‌بینند کم است و دوم نکته بیشتر این فیلم‌ها تکراری است. و چندین بار در خود تلویزیون یا سینما پخش شده است.

مسئله بعدی اینکه کرایه فیلم‌های ما هم مثل قیمت ویدئو کلوب‌هاست و حتی جریان اداری آنها را هم ندارد من روزانه بیش از ۵۰ فیلم کرایه می‌دهم و با توجه به تأسیس این مراکز باز هم مشتریهای خودم را ز دست نداده‌ام.

یکی دیگر از توزیع‌کنندگان غیرمجاز فیلم‌های ویدئویی گفت: نه افزایش تعداد آنتن‌های ماهواره‌ای، و نه افتتاح ویدئو کلوب‌ها تأثیر منفی بر کار ما نگذاشته است. اولاً همه قادر به خرید و استفاده از آنتن ماهواره‌ای نیستند و ثانیاً با شیوه‌ای که مؤسسه رسانه‌های تصویری پیش گرفته، بازار من و امثال من حالا، حالاها رونق دارد. شما نگاهی به لیست فیلم‌های ویدئو کلوب‌ها بیندازید تا متوجه شوید که چرا من چنین ادعائی می‌کنم؟

البته اگر مرا متهم نکنید که جانماز آب می‌کشم باید بگویم شخصاً دعا میکنم ویدئو کلوب‌ها در کارشان موفق شوند... یعنی باید آرزو کرد مؤسسه رسانه‌های تصویری آن قدر کارآئی داشته باشد تا بتواند ویدئو کلوب‌ها را از لحاظ فیلم آن قدر غنی کند که کمتر خانواده‌ای به سراغ من و امثال من بیاید. البته دعا کنید ما هم شغلی آبرومند پیدا کنیم و از این حرفه خطرناک نجات یابیم. ما هم ایرانی هستیم و دلمان نمی‌خواهد خارجی‌ها با فیلم‌های مسموم سلامت اخلاقی خانواده‌های ما را به خطر اندازند.

نگاهی به لیست فیلم‌ها

ذیلاً فیلم‌هایی که تا کنون در اختیار ویدئو کلوب‌ها قرار گرفته و یا قرار است در آینده قرار گیرد ذکر شده است.

تا جایی که اطلاعات کادر تحریری ماهنامه اجازه داد کوشیده‌ایم فیلم‌های تکراری را با گذاشتن علامت * جلوی آنها مشخص کنیم. این‌ها فیلم‌هایی است که چند بار در سینماها و تلویزیون نشان داده شده و همین خود گویای آن است که مردم تا چه حد از ویدئو کلوب‌ها استقبال خواهند کرد؟

صورت زیر فیلم‌هایی است که اکنون کمپیش در ویدئو کلوب‌ها عرضه می‌شود:

- دخترک کنار مرداب* - جاده‌های سرد*
- دست نوشته‌ها* - وکیل اول* - شب بیست و نهم*
- پایگاه جهنمی* - شقایق* - عاشقان حضور* - خانه خلوت* - دلار* - افق* - رنو تهران - ۲۹* - مرگ پلنگ* - بیا با من* - شیر سنگی* - شناسایی* - عشق من، شهر من* - کلوزآپ* - عروسی خوبان* - انفجار در اتاق عمل* - بی‌سیکل‌ران* - جمدان* - به خاطر همه چیز* - جستجوگر* - آوای دریا* - دوران سربی* - شهر موشها* - پرند کوچک خوشبختی* - بره آهو* - دزد عروسکها* - کاکلی* - شهر در دست بچه‌ها* - شنگول و منگول* - دره شاپرکها* - مدرسه پیرمردها* - خانواده کوچک ما*
- دستبرد (۱) - دستبرد (۲) - پرواز شماره ۹۰*
- کویدان* - مرگ رئیس جمهور* - انتقام اسیر زمین*
- قرن بیستم* - آخرین یورش - مرگ یا آزادی* - باغبان اسپانیایی - فصلی دیگر - دانه‌های رز - هاتومن*

- کجا میروی* - پنج کماندو* - جنگجویان صحرا* - اسلحه بزرگ* - فرار از کولاک* - ما شانزده نفر بودیم* - بانکو* - گریز از مرگ* - چشم‌اندازی در مه* - گریه دور از بهار* - ترز* - رومل را بکشید* - روزی پلیسی بود* - اسکار و کیناولیرز* - کماندوها* - زندگی تولستوی* - قلب* - قدرت طغیان* - گروگان* - گودزیلا* - مشعل* - چهار روز در برف و خون* - سرباز فراری* - جاسوس سه جانبه* - تونل سیاه* - آنسوی ابدیت - باران سیاه - شاهزاده خانمی از ماه* - قلعه شنی* - سفر امید

این فیلم‌ها نیز قرار است در اختیار ویدئو کلوب‌ها گذاشته شود (و شاید تا کنون تعدادی از آنها گذاشته شده باشد)

- سالهای جوانی* - پوتین* - بازی بزرگان* - دلشدگان* - در انتظار شیطان* - می جو* - جایزه* - شهر خاکستری* - دخترم سحر* - چون باد - مشت* - پیراک* - آشیانه مهر - فانی* - تماس* - علی و غول جنگل* - گریه آوازه‌خوان* - بچه‌های طلاق* - بلاک* - طغیان* - برخورد* - راه و بی‌راه* - قربانی* - جدال بزرگ* - مرغابی وحشی* - شانس زندگی* - گروهیان* - پول خارجی* - اطاق یک* - دو فیلم با یک بلیط* - موج طوفان* - دو نفر و نصفی* - زیر بامهای شهر* - چاووش* - در اسارت* - شتابزده* - عروس* - عروس حلبچه* - آفتاب نشینها* - خون بارش* - گنج* - گرگهای گرسنه* - فرار* - خانه‌ای مثل شهر* - قرق* - حماسه دره شیلر* - گمشدگان* - مار* - شرایط عینی - ناصرالدین شاه اکتورسینما* - عقابها* - خواستگاری* - نرگس* - بازگشت قهرمان* - آواز تهران* - تیغ آفتاب* - سازمان ۴ - افسانه آه* - مسافران* - آپارتمان شماره ۱۳* - رانده شده* - دست شیطان* - تبعیدها* - ساده لوح* - در آرزوی ازدواج* - زمان از دست رفته - سفر جادویی* - نقطه ضعف* - بهار در پاییز - مرز* - شب شکن* - دستمزد* - سایه خیال* - بازی تمام شده* - گل مریم* - مجنون* - مادر* - روز باشکوه* - فرمان* - عبور از غبار* - دادا* - دندان مار* - بگذار زندگی کنم - پرده آخر* - دادستان* - دیگه چه خبر* - کانی مانگا* - مرگ سفید - اویسار - مأموریت شادی* - یوزپلنگ* - دیداری در استانبول* - حاجی واشنگتن - یار در خانه* - گریز از شهر* - در مسیر نندباد* - هامون* - ستاره و الماس* - بالاش* - راز کوکب* - آتش پنهان* - راز چشمه سرخ* - زندان دیو* - بهترین بابای دنیا* - از کرخه تا راین* - سفر آهنک ساز جوان*

فیلم‌های خارجی ویژه کودکان و نوجوانان
- ماهواره - مانوتل - لوک بی‌باک* - بچه‌های خیابان* - بولک و لولک* - اوژنی گراند - سیرک بزرگ

